

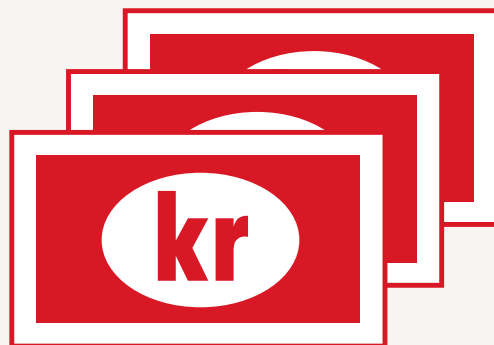
#avtal13

Avtal 2013

LOs lönekrav 2013

**LO-förbundens gemensamma lönekrav inför
avtalsrörelsen 2013**

Krav för mer jämställda löner

Förord

Våra lönekrav i avtalsrörelsen är minst 700 kronor i löneökning till de som tjänar under 25 000 kronor, 2,8 procent till de som tjänar mer samt att avtalens lägstralöner höjs med minst 700 kronor. En tydlig låglönesatsning.

Årets avtalsförhandling sker till ljudet av den ekonomiska krisens trummor. Därför är vi varsamma i våra lönekrav. Samtidigt vore det oansvarigt att avstå löneökningar. Tomma plånböcker motar ingen lågkonjunktur. Tvärtom. Med löneökningar stimulerar vi ekonomin.

I snart två decennier har reallönerna stadigt ökat. Det är ett gott resultat av tidigare avtalsförhandlingar. Men fortfarande ökar löneskillnaderna och de högst betalda drar ifrån. Dessutom vill borgerliga politiker skapa låglönearbeten genom sänkta lägstralöner. Det kan vi inte acceptera.

Vi vet alla vilken grupp i samhället som har de högsta lönerna - män. Arbetsmarknaden lider av samma skevhet som samhället i stort – män drar vinstlotter på kvinnors bekostnad. I årets avtalsrörelse vill vi ta steg för att utjämna de orättvisa löneskillnaderna mellan män och kvinnor. Män tjänar i dag 4 700 kronor mer i månaden. På ett år blir det 56 400 kronor. I tidigare avtalsrörelser har vi lyckats ta steg för mer jämställda löner. Nu tar vi ett till.

Torbjörn Johansson
LOs avtalssekreterare

Minst 700 kronor eller 2,8 procent

LO-förbunden har samordnat sig om att kräva minst 700 kronor eller 2,8 procent i löneökning i 2013 års avtalsrörelse. Kravet är väl avvägt med hänsyn till bland annat förväntad pris- och produktivitetsutveckling.

Riktad mot kvinnor och lågavlönade

Men kravet är också utformat som en låglönesatsning där kvinnor och lågavlönade får högst löneökning.

Detta sker genom att brytpunkten mellan krontalshöjning (700 kronor) och procentuell höjning (2,8 procent) är satt vid medellönen för en industriarbetare (cirka 25 000 kronor).

LOs avtalskrav 2013

Löneökningar med minst 700 kronor per månad och heltidsanställd dock med ett lägsta utrymme om 2,8 procent räknat på avtalsområdets genomsnittsförtjänst

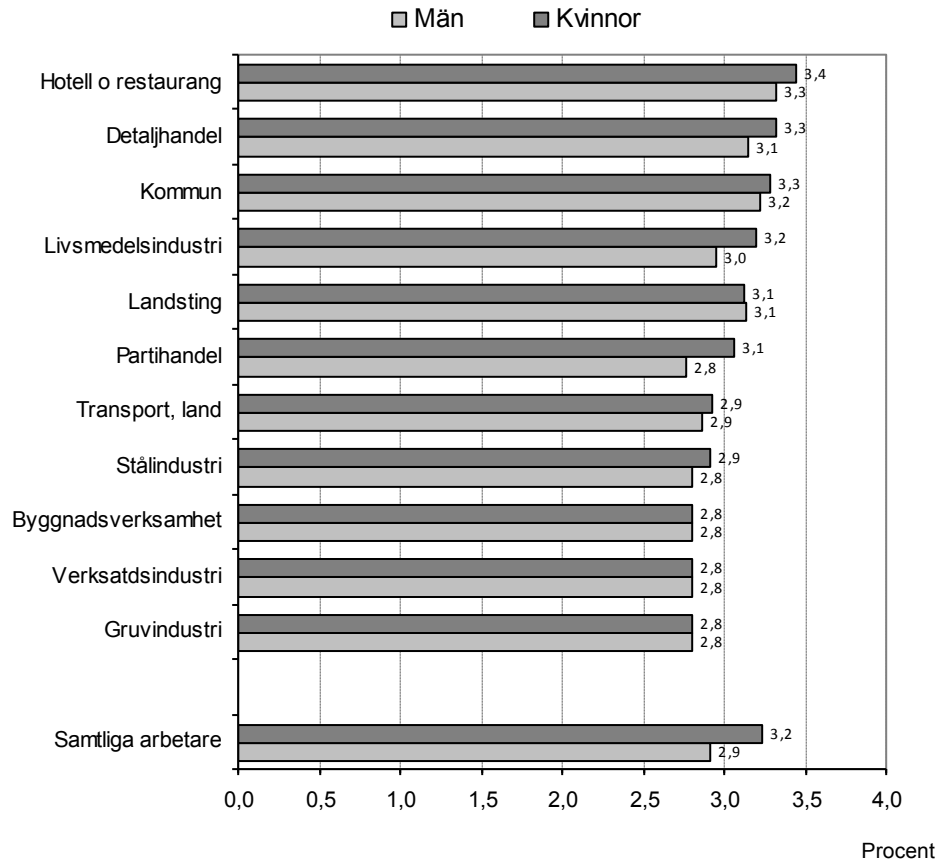
Mer till kvinnor

Diagram 1 visar hur mycket LOs lönekrav höjer lönerna för kvinnor och män i olika sektorer. Lönerna ökar mer för kvinnor än för män i de flesta sektorer och dessutom ökar lönerna mest i de kvinnodominerade sektorerna. LOs lönekrav jämnar alltså ut dagens löneskillnader mellan såväl kvinnor och män som mellan olika sektorer.

Brytpunkten är förklaringen

Förklaringen till att kvinnor får högre löneökning än män med LOs lönekrav ligger i valet av brytpunkt mellan kronor och procent. Att brytpunkten är satt till cirka 25 000 kronor är ingen slump då dagens lönestruktur bland arbetare visar att de flesta kvinnor arbetar inom avtalsområden där medellönen är *lägre* än 25 000 kronor medan det främst är män som arbetar på avtalsområden med *högre* medellön än 25 000 kronor. De flesta kvinnor får därmed 700 kronor i löneökning medan det främst är män som får 2,8 procent.

Diagram 1 Så mycket ökar lönerna enligt LOs yrkande om minst 700 kronor eller 2,8 procent
Arbetare efter kön och sektor år 2013

Ett steg på vägen mot rättvisa löner

LOs lönekrav medför alltså en utjämning av löneskillnaderna. Men som framgår av följande avsnitt är löneskillnaderna idag större än vad som kan jämnas ut i en enskild avtalsrörelse. LOs lönekrav för år 2013 är dock ett tydligt och viktigt steg i riktning mot rättvisa löner.

Kvinnor och män

Kvinnors lön 4 700 kronor lägre än mäns

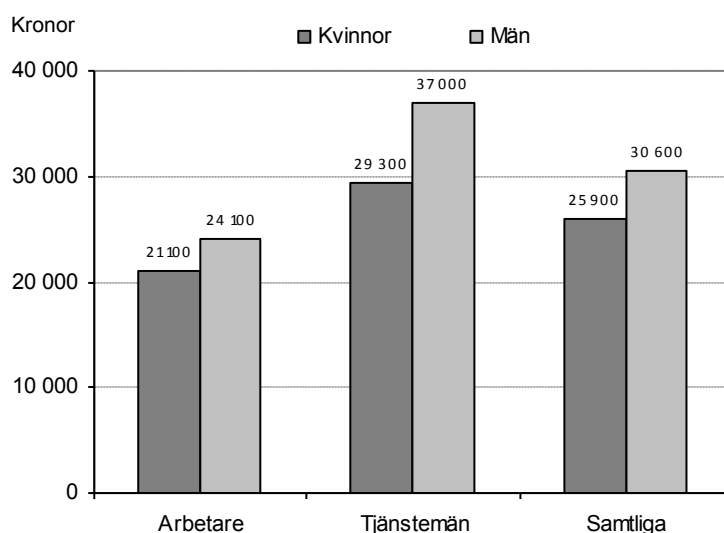
Den genomsnittliga månadslönen för samtliga kvinnor är 25 900 kronor och för män 30 600 kronor år 2011. Medellönen för kvinnor är därmed 4 700 kronor lägre än för män. Räknat i procent motsvarar medellönen för kvinnor 85 procent av männens lön.

Mindre skillnad bland arbetare än bland tjänstemän

Fördelat på arbetare och tjänstemän är löneskillnaden mellan kvinnor och män mindre bland arbetare än bland tjänstemän. Bland arbetare är medellönen 21 100 kronor för kvinnor och 24 100 kronor för män, det vill säga 3 000 kronor högre för män. Bland tjänstemän är medellönen 29 300 kronor för kvinnor och 37 000 kronor för män, en skillnad på 7 700 kronor till männens förmån.

Räknat i procent motsvarar kvinnors medellön 88 procent av männens medellön bland arbetare och 79 procent bland tjänstemän.

Diagram 2 Genomsnittlig månadslön år 2011

Andel kvinnor och relativlön

En förklaring till varför kvinnor har lägre medellön än män är att arbetsmarknaden är starkt könssegregerad. Det vill säga att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken samt att medellönen nästan alltid är lägre inom de yrken som domineras av kvinnor.

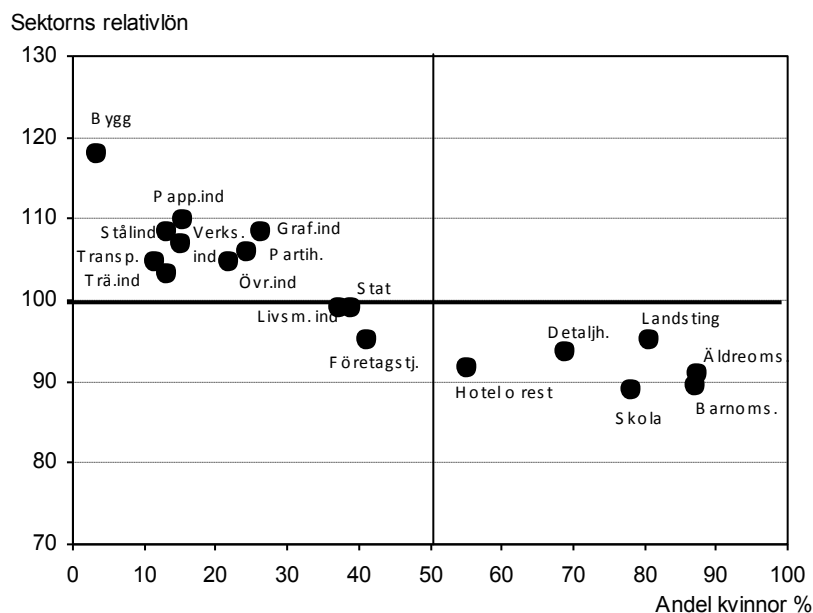
Detta kan även uttryckas med att ju *större* andel kvinnor en sektor innehåller desto *lägre* är sektorns relativlön. Diagram 3 illustrerar sambandet mellan andel kvinnor och relativlön i 19 sektorer.

Relativlön

En sektors relativlön är sektorns medellön i procent av medellön för *samtliga* arbetare. Exempelvis så är medellönen för byggnadsarbetare 118 procent av medellönen för samtliga arbetare.

Där framgår att samtliga sex sektorer med mer än 50 procent kvinnor även har de lägsta relativlönerna (observationerna i nedre högra delen av diagram 3) medan de flesta mansdominerade sektorerna har relativlöner över 100.

Diagram 3 Andel kvinnor och relativlön efter sektor
Arbetare år 2011

Högre lön för män än för kvinnor i alla åldrar

Löneskillnaden är stor mellan kvinnor och män i alla åldersgrupper. Redan bland 20-åringarna är medellönen 1 300 kronor högre för män än för kvinnor och uppåt i åldrarna tilltar skillnaden.

Störst löneskillnad mellan kvinnor och män är det bland 40-åringar, drygt 4 100 kronor till männens förmån. I åldrarna däröver minskar skillnaden något och i åldrarna 45-64 år ligger skillnaden runt 3 000 kronor.

Diagram 4 Genomsnittlig månadslön efter ålder och kön
Arbetare år 2011

GEMENSAMMA KRAV INFÖR AVTAL 2013

Avtalskrav:

a. Löneökningar med minst 700 kronor per månad och heltidsanställd dock med ett lägsta utrymme om 2,8 procent räknat på avtalsområdets genomsnittsförtjänst

b. Förhindra lönekonkurrens och säkra mer till dem som har minst
Kollektivavtalets ställning på arbetsmarknaden ska stärkas för att minska risken för lönekonkurrens samt säkerställa en mer rättvis fördelning. Det ska ske genom att i tillämpliga fall avtalets lägstalöner höjs med minst 700 kronor.

c. Höjningar av ersättningar

Samtliga ersättningar i avtalen, inklusive lägsta semesterlön, höjs med ett procenttal som motsvarar löneökningarna enligt punkt a) ovan inom avtalsområdet utan eventuell avräkning för förväntad löneglidning enligt ovan.

d. Föräldrapenningtillägg

Föräldrapenningtillägg ska utgå till alla anställda som är föräldralediga (FK). Föräldrapenningtillägget ska utgå med 10 procent på lön upp till 10 prisbasbelopp. Därutöver ska ersättning motsvarande 90 procent av lönen utgå.

e. Villkorsförändringar i avtalsförsäkringar

Slopad vållandeprövning för arbetssjukdomar i TFA (trygghetsförsäkring vid arbetsskada).

Det innebär ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler för alla godkända arbetssjukdomar.

Full ersättning för inkomstförlust i TFA

Det innebär ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler vid inkomstförlust. Idag lämnas ersättning under sjuklönetid och sjukpenningtid baserat på SGI (sjukpenninggrundande inkomst).

Skadeståndsrättsliga regler för sveda och värk i TFA

Det innebär att kravet på mer än 30 dagars sjukskrivning tas bort.

Premiebetalning varje månad i Avtalspension SAF-LO

Det innebär både beräkning av premie och överföring av premie till vald pensionsförvaltare varje månad.

Hela avtalskravet finns att läsa på www.lo.se

Rapporten är utarbetad av LOs Arbetslivsenhet.

För ytterligare information gällande:

- LOs lönekrav kontakta Hans Forsberg 070-629 2225

- LOs försäkringskrav kontakta Magnus Furbring 072-247 2511